

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A zentai hid.

Nemcsak a Tisza vidéke, melynek gazdasági élete mélyen belenyulik, hanem általában az egész vármegye osztatlan örömmel vette a hirt, mely a zentai hid érdekében Latinovits Pál főispán által vezetett zentai küldöttségnek adott miniszteri kijelentésről jelent meg a lapokban. Örülnünk kellett, mert az a kijelentés biztosítékot foglalt magában az iránt, hogy a Tiszavidéknek ez a nagyfotosságú gazdasági érdekekből fakadt vágya végre rövid időn belül megvalósul.

Epen ez oknál fogva lehetetlen szó nélkül hagynunk a „Bajai Hírlap“ legutóbbi számában megjelent azon közleményt, mely szerint sem a baja—bátaszéki, sem a zentai hidak építése nem fog a folyó évben megkezdetni azon okból, mert a törvényen kívüli állapot következtében az állam nincs abban a helyzetben, hogy az e célra szükséges összegeket folyósíthassa.

Nem tudjuk, honnan merítette laptársunk ezen információját, de kénytelenek vagyunk rámutatni egy nagy tévedésére már csak azért is, hogy a

helytelen információn alapuló közlemény az érdekelt közönséget se meg ne tévessze, se fölösleges aggodalomba ne ejtse.

Igaz a közleménynek az a része, hogy a baja-bátaszéki hid építési költségét teljesen a beruházási kölcsönből folyósítják; igaz az is, hogy ez az összeg az exlexben törvényhozási felhatalmazás hiányában nem folyósítható. Ellenben nem felel meg a valóságnak a közleménynek másik része, mely szerint ugyanezen okból a zentai hid költségei sem volnának folyósíthatók. Ez merő tévedés, mert a zentai hidat nem a beruházási kölcsönből építik, hanem az osztrák-magyar bank által Zenta város részére már megszavazott másfél millió koronányi összegből, melyet a nevezett város közönsége bármely pillanatban felvehet.

Laptársunk tévedésének nyilván az a nyitja, hogy az állami hozzájárulást, melyről tudott, hidépítési költségeinek a beruházási kölcsönből való folyósítására magyarázta, holott a dolog egészen másképen áll.

Az állami hozzájárulás ugyanis a

zentai hidnál annyiból áll, hogy az állam az osztrák magyar bank törlesztési részleteinek azon hányadát, amely a hidvám jövedelméből nem fedezhető és mely hozzávetőleg évente kb. 40—50000 koronára tehető, minden évben a szükséghez képest az állami költségvetésbe fogja beilleszteni. Tekintettel azonban arra, hogy a törvényen kívüli állapot remélhetőleg egy év alatt megszűnik, akkor a fennebb említett összeg az államköltségvetésbe minden további nehézség nélkül is be lesz illesztendő.

Feltéve, de meg nem engedve, a legrosszabb esetet, t. i., hogy ezen sajnálatos politikai állapot még tovább is eltartana, Zenta város közönsége az Osztrák-Magyar Banktól legfeljebb a törlesztési részletekre nézve kérne halasztást, vagy — aminél még rosszabb eset már el sem képzelhető — addig is, míg a rendes állapotok helyreállnak, ezen törlesztési részleteket mindaddig, míg ezen törvényen kívüli állapot meg nem szűnik, a sajátjából fedezné, ami azonban az ex-lex elmulta után az államtól neki minden körülmények között visszatérítették.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A szerelem forrása.

Vagy kétszáz év előtt a szép Somogy egyik legregényesebb táján élt a B..... uradalom gazdatisztje: Drávássai, ki a környéken két tulajdonnal fogva volt nevezetes: gazdaságáról és szép nejeről. Az uradalom régi tisztje volt, fősvénysége által gazdagságra, gazdagsága által szép nőre tett szert.

Már hatvan év körül járt és mégis ő bírta a szép hölgyekben gazdag Somogy egyik legszebb hölgységét: Vilmát.

Vilma szép volt, milyent csak költő képzelete teremthet és szépségéhez szeretetreméltóság és műveltség járult; de egy hibája volt: hogy nem volt gazdag.

Szülői gazdagok voltak és adtak neki jó nevelést, de hirtelen elszegényedtek, így esett, hogy a gazdag Drávássait mint kérészt szívesen fogadták.

Vilma engedett szülői tanácsának, részint mivel véghetetlenül szerette szülőit és azok kedvében járni legnagyobb gyönyörűségének tartotta, részint mivel a szerelem még senki iránt sem lobbant fel szívében.

Négy évig élt már férjével együtt, kit mint atyját szeretett és tisztelt.

Ha szíve tán néha meg is dobbant; ha érzelme ismeretlen eszményért röpködtek és ha sejtette, hogy a nőnek van magasabb érzelme még a szeretetnél is: a kötelesség szava legott elnyomta nála az alaktalan vágyakat. Férje örülésig szerette s épp ilyen módon féltette is; sehogy sem tudta elhítenni magával, hogy oly gyönyörű szép nő, mint Vilma, őt, az 56 éves öregot szerethesse, a valódi női jellem magasztosságáról pedig, mely a családi életet Isten templomává teszi — nem volt sejtelve.

Ez az egy volt, ami Vilmát néha bántotta, de különben szerencsésnek érezte magát és kis gyermeke kárpótlást nyújtott anyai szívének.

De lehet-e szív szerelem nélkül?

A virág, melyet üvegházban zárnak el, szintén hajt bimbókat és kilárja kelyhét; mennyivel inkább a női szív, melynek a szerelem nemcsak virága, hanem élete és egész világa!

Előbb vagy utóbb csak kisüt a nap és a női szív édes sóvárgással tárul ki előtte, mint virág az ég királya előtt.

Vilma is kénytelen volt ezt tapasztalni. Egy szép fiatalember érkezett B.....-be, egy ott lakó rokonát meglátogatni. Nevezük Kálmánnak. Vilma egy táncestélyen találkozott vele. Az ifju mindazokkal a tulajdonokkal birt, melyek ritka hölgyre tévesztik el hatásukat. Férfias szép arcához és deli természetéhez hozzájárult fesztelen modora, művelt társalgása és nemes lelket eláruló egész valója.

Vilmára legott első látása mély benyomást tett és midőn vele táncba repült, úgy tetszett neki, mintha egyenesen az égbe repülne, mikor az ifju az érzelmek édes hangján szólt hozzá, szíve oly lázasan dobogott; azt hitte, hogy a táncból, nem is sejtette, hogy mitől.

Oh, ha Vilma tudja, hogy az, amit most érez, a szerelem, hogy került volna ezt az ifjut és még csirájában törte volna össze ezt a jelentkező boldogsági érzést!

De ha Vilmára ilyen hatással volt az ifju megjelenése, hát még Kálmán mennyire volt elragadtatva Vilma szépségétől és bájaitól! Minél tovább társalgott Vilmával, annál inkább érezte, hogy rabja e nőnek, hogy sorsa az övéhez van kötve.

Ugyanily értelemben tett előterjesztést Latinovits Pál vármegyénk főispánja is a minisztereknek, midőn a zentai iparosok és kereskedők nagybizottságának nagy számu küldöttségét kérelmükre a miniszterekhez vezette.

A kivitel módozataira nézve tehát nagy különbség van a zentai és a baja-báttaszéki hidak között.

Szükségesnek tartottuk e helyreigazítást a kedélyek megnyugtató végett s egyben azon biztos reményünknek adunk kifejezést, hogy semmi olyan újabb nehézség nem fog felmerülni, mely a zentai hid még ez év folyamán való kiépítésének megkezdését elodáztatná. Úgy legyen!

Az érettségi reformja.

Csendben, minden előzetes híradás és kommunikáció nélkül hirtelen megjelent a karácsonyi könyvpiac egyik legérdekesebb és legtartalmasabb újdonsága, melynek címe: „Az érettségi vizsgálat reformja“. A kibocsátója dr. Lukács György vallás- és közoktatásügyi miniszter. Szébb, kedvesebb és humánusabb ajándékkal Lukács valóban nem kedveskedhetett a magyar tanuló ifjúságnak, mint ezzel az újítással. Az ifjuság felszabadult az örökös izgalom, a folytonos „drukk“ alól, melynek egyedüli okozója az érettségi vizsgálat volt.

Az első osztályos kis gimnázista, ha eltéveszti a mensa genitivusát, akkor ráncba szedi a pápaszemes mogorva tanár ur a homlokát és imigyen szól a szepegő kis Kállaihoz:

— Kállai, hát még mindig nem tudod a genitivust? Hát barátocskám ez nem vezet jóra! Az ilyen embert nem eresztjük a másodikba. És te talán még érettségizni is akarsz?

És Kállai illedelmes kis fiu, ki nem felel, hanem félenken böki ki a mensa genitivusát:

— Mensae.

És a tanár ur boldog! Kállai tudja a genitivust, tehát mégis másodosztályos lesz belőle és ha a jó Isten, no meg a — tanár urak akarják, még abituricus is lehet.

Az érettségi mumusa nemcsak Kállait bántotta eddig, rémé volt ez minden diáknak, ki az iskola padjai között szenvedte végig azt a keserves nyolc esztendőt.

Mert valljuk be, a diákélet minden gyönyörét, vidámságát egyszeriben lerontja az a fura szó, mit diáknyelven maturának neveznek.

Nyolc esztendeig jól tanulok, soha még csak meg sem intettek a tanár urak s most azután öt napon át egymásután becsuknak bennünket egy nagy terembe, hol szigorú tanárok zordon arca kíséri figyelemmel minden mozdulatunkat, hogy valahogy észre ne vegyük, hogy a szomszédunk a technika szót *ch*-val vagy *k*-val írta-e. És én *ch*-val írtam és most vagy egy hétig a miatt drekkolok, vajjon mehetek-e szóbeli érettségire. Mert aki magyarból az írásbeli dolgozatát elégtelenre készítette el, az csak egy év múlva jelentkezhetik újból érettségi vizsgálatra. Ugyanez a szabály vonatkozott a latin nyelvre is.

Ilyen drákói szigor sujtott még bennünket is és ezen vizsgálati rend szerint érettségiztek még Magyarországon az Ur 1904/5. esztendeiben is.

Most azután előáll egy bátor ember, ki szíven viseli a tanuló egészségét s az ifjuság jövőjét, egy rövidke rendelettel hatalmas lökést ad annak a

törekvésnek, mely végecéljául az érettségi vizsgálat eltörlését tűzte ki.

Az ember dicsérete helyett röviden összegezzük rendeletének lényegét. Az írásbeli vizsgálatok számát ötről háromra szállította le. A régi rendszer szerint írásbeli vizsgálatot kellett tenni magyar, latin (a reálban francia), német és görög nyelvből és matematikából, a mai vizsgálat írásbeli része a magyarra, latinra (fordítás latinból magyarra!) és a matematikára terjed ki. A szóbeli érettségi vizsgálat pedig csak öt tárgyat ismer: magyar, latin (a reálban német), matematika, fizika és történelem.

Tehát elmarad a német (a reálban a francia) és a görög, mi nagy teherkönnyítést jelent. De nemcsak ez az üdvös intézkedés dicséri Lukács rendeletét. Talán még ennél is nagyobb hállával és örömmel fogadjuk valamennyien azt a humánus intézkedését, melynek értelmében az a tanuló, ki a magyarból vagy a latinból az írásbelin elégtelen kapott, szóbelire bocsájtható és nem vehető vissza egy évre, mint hajdanában.

Igen, írjuk úgy hajdanában, mert éppenséggel nincs okunk arra, hogy ezzel a mi régi érettségi szabályzatunkkal még dicselkedjünk is.

Ugy halljuk, hogy a tanár uraknak nem tetszik az, hogy Lukács nem kérte ki az ő véleményüket. Sohse haragudjanak azért, jó professzor uraimék. Sok szakács elsózta a levest. De meg hogy meg is nyugtassam a „mellőzötteket“, hát szíves tájékoztatóul elmondom, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium ötödik ügyosztálya intézi el a középiskolákra vonatkozó ügyeket. Bonez Ödön miniszteri tanácsos, Darvai Móric

Társalgásuk csak két egyénnél okozott különböző érzelmeket, e kettő: Vilma férje és egy ottani nő: D...-né volt.

Vilma férje a féltékenység mardosó kínjával szemlélte nejét és Kálmánt, míg D...-né szeméből a sértett hiúság és boszu villama sugárzott ki.

D...-né mint fiatal özvegy, egyaránt híres volt szépségéről és kacérságáról és halálos ellensége volt mindazoknak, kiknek a férfiak jobban hódoltak, mint neki.

Vilmát már régóta gyűlölte azért, mivel szébb volt nálánál és szenvedélyes, büszke lelkét sértette, hogy Vilma, ki hódítani sehohsem vágyott, őt, ahol együtt voltak, őt, a kacérság ezer fortélyai által diadalmaskodni akaró nőt, mindig háttérbe szorította.

És ha e nő eddig is gyűlölte Vilmát, most százszorosán gyűlölte őt és szenvedélyes lelkében a boszu ördöge lopta be magát; mert ő Kálmánt szerette, amennyire szeretni képes olyan szív, mint az övé; szerette a szenvedély örvénylő lángjával és ő, ki annyira ismerte a férfiakat, mindjárt sejtette, hogy epedése tárgya: Kálmán reá nézve örökre

veszve van s ez több volt, mint amennyit nyugodtan el tudott volna tűrni.

Multak a napok, Vilma gyakran találkozott Kálmánnal s így nem esoda, ha a meggyuladt szikrából fellobogó láng lett.

Vilma eleinte csak azt akarta magával elhitetni, hogy amit Kálmán iránt érez, az nem egyéb vonzalomnál; nemsokára azonban tapasztalta, hogy az az érzelem, mely eleinte szelid, gyenge gyermek, csakhamar óriássá nevededik, mely mindent eltipor, ami elébe áll és zsarnoka lesz a szívnek!

Visszaretent önmagától. Tiszta lelkében újra megjelent a kötelesség szózata.

Önmagával kezdett harcot, kerülte Kálmánt, el akarta feledni.

Oh, nehéz küzdelem volt ez!

A nő, ki bűnös szerelmét küzdi le, a legnagyobb szörnyeteg felett diadalmaskodik.

Azok a szemek, melyek tükrében eddig a menyország fénye tündöklött, most sokszor bánatba borultak és arcának gyönyörű rózsáit a könyvek halványították meg.

Voltak pillanatok, mikor szíve fellázadt az ész és nemes akarat ellen, mikor önmaga

elleni vétéknek és bűnök tartotta: szerelme ellen küzdeni, azon érzelem ellen, melyet Isten lehel a szívébe, mely kapocs a menny és föld között.

— Oh Istenem — tört ki sokszor zokogva — miért bűn az nekem, mi másnak erény? Miért tépjem ki azt szíveimből, mi nélkül a szívnek nincs élete!

Azonban ily pillanatok csak rövid ideig tartók voltak és mindinkább gyérebbekké lettek.

Mert Vilma nő volt, nő a szó legmagasztosabb értelmében; ő tudott szeretni, de nemes lelke kötelességének áldozatul hozta azt, ami legkedvesebb volt előtte.

Mikor szíve felkorbácsolt tengerként lázongott, akkor kis gyermekére tekintett és keblére ölelte a mosolygó kis angyalt s az öngyőzelem magasztos érzelmével, mit csak tiszta szív érez, kiáltott fel: „Kedves gyermekem, nem kell neked a világ előtt soha sem pirulnod anyád miatt, mert anyád téged jobban szeret, mint önmagát!“

(Vége köv.)

tankerületi főigazgató és Matskássy József igazgató ennek az ügyosztálynak kiváló férfiai, bizonyára legjobb tehetséggel támogatták a minisztert ennek a rendeletnek megalkotásában.

A tanárok tehát megnyugodhatnak. Bárki szegődött Lukács fáradságos munkájának dolgozótársává, becsületesen cselekedett.

Lukácsnak ez a kedves karácsonyi ajándéka az egész magyar ifjuság öröme.

S ifjaink öröme nem-e a mi lelünk felvidítőja?

*

Közreadtuk e cikket tájékoztató tartalma miatt, bár nem értünk vele mindenben egyet. A tanár uraknak méltán nem tetszik a hirtelen támadt rendelet, mert egész munka helyett csak félmunkát végez, s végzi olyankor, mikor a tanáregyesület és körei széles alapon foglalkoznak az eddigi, egyfelől elfajzott, másfelől embertelen — igen is a tanár úraktól is embertelennek ismert — érettségi reformjával. Az írásbeli vizsgálat tárgyainak apasztása nem jelent teherkönnyítést, mert arra úgy sem készült a maturandus, a szóbeli vizsgálat tárgyai pedig maradtak a régié. A könnyítés kérdésének megoldását nem a tárgyak számának csökkentésében kell keresni, mi — ha ezen a téren tovább megyünk — okvetlenül az érettségi színvonalát és komolyságát veszélyeztetné, hanem a vizsgálat módjának gyökeres megváltoztatásában és a vizsgálati rendnek humánusabbá tételében. A rendelet azonban csak az írásbeli-drákói szigorán enyhít, a szóbelit még szigorítja. Nem tud pl. a kompenzáció elvéről, mit az érettséginek klasszikus földje, Németország már évekkal ezelőtt bevitt vizsgálati rendjébe s nem segít azon a kegyetlen intézkedésen sem, hogy az érettségi csak egyszer ismételtető. A tanári közvélemény meghallgatásával — tisztelet az ügyosztály vezető férfainak — a reform minden bizonnyal áthatóbb és egészségesebb lett volna, mint így.

Városi közgyűlés.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó évi január hó 30-án Latinovits Pál főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgya az árva- és szeretetház céljaira az állam által megveendő ingatlan vételárának megállapítása volt, amelyre vonatkozólag a törvényhatósági bizottság a következő határozatot hozta:

Felvétetett a városi tanács jelentése a magyar kir. kormány által a város területén létesítendő m. kir. állami gyermek-internátus céljaira szükséges területnek a sztapári járásföldből leendő kihalítása s illetve ezen területek vételárának megállapítása tárgyában.

Határozat:

Tekintettel arra, hogy e létesítendő internátus telkéül kiszemelt ugynevezett sztapári járásföld bérbeadtván, a legutóbbi 3 év alatt elért évi bérösszeg átlaga 7851 korona 48 fillért tesz ki és e szerint kataszteri holdanként 78 korona 51 fillér évi jövedelem éretett el, mi is évi 3%-os kamatot számítva kataszteri holdanként 2617 korona értéknek felel meg, viszont az utolsó évben elért bérösszeget tekintetbe véve, mely 8014 korona 99 fillért tesz ki s így ugyancsak 3% jövedelmezőséget véve alapul, kataszteri holdanként 2671 korona érték áll elő, mely az évről-évre fokozódó bérjövdelem mellett csakis emelkedést mutathat, — a város közönsége, hogy háztartásában zavarok ne merüljenek fel, csakis ezen vételárak mellett lehetne hajlandó a kiszemelt területet az állam rendelkezésére bocsátani.

Hozzájárul még ehhez az is, hogy ezen megvételre kiszemelt terület közvetlenül a város belsősége mellett fekszik s így mint a város természetes továbbfejlesztésére alkalmas terület házhelyeknek eladtván kat. holdanként 3000—3500 korona vételár volna elérhető akkor, mikor ma mint szántóföldek bérbeadtván holdanként a fentebb kiténtetett 2617 illetve 2671 korona értéket képviselik.

Azonban a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata értelmében a törvényhatósági bizottság határozottan óhajtván azt, hogy a létesítendő internátus emberbaráti intézménye a város területén létesüljön és így a jó ügy érdekében a jövedelmezőség alapul vétele mellett fentebb kiszámított becsértéket figyelmen kívül hagyni kívánja és a vételár tekintetében határozatát a következő feltételekhez köti:

1. A város közönsége tudomással bír arról, hogy a bajai-uton árva és szeretetház céljaira a vármegye közönsége által mintegy 12 kat. hold terület vétetett meg, mely az e célra befolyt alapítási összegekkel együtt a magyar állam tulajdonába bocsáttatott. E terület, annyival is inkább, mert a város belsőségének közvetlen közelében oly kisebb területek nincsenek, melyeken a város esetleg közintézményeket létesítsen, feltétlenül szükséges, hogy a város tulajdonába bocsáttassék, miért is csak az esetben hajlandó a kiszemelt 100 kat. hold területet az alább feltüntetendő vételárban eladni, ha ezen állami tulajdont képező terület a város tulajdonába bocsáttatik és pedig holdanként oly árban, mint aminő árban az internátus céljaira szükséges területet a város eladni hajlandó.

2. Az 1. pont alatti feltételek beállta esetén a város közönsége a város tulajdonát képező sztapári járásföldből szükséges 100 kataszteri hold területű ingatlanért miután számításba vette azt, hogy a fentemlített 12 kat. hold területet ugyanezen árért cserében megkapja, kataszteri holdanként csakis 2000 (kettőezer) korona vételárat kíván, mely vételárat azonban véglegesnek tekinti.

Ezen feltételek elfogadása esetén fogja a törvényhatósági bizottság ez ügyben végleges határozatát meghozni.

Miről a városi tanács oly megfiggyással értesítettik, hogy a magas kormány megkeresése esetén a fenti feltételek mellett a további tárgyalásokat a m. kir. kor-

mány kiküldöttjeivel folytassa s azok eredményéről ide jelentést tegyen.

H i r e k.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Szegő Béla budapesti lakost m. kir. pénzügyi fogalmazógyakornokká a zombori pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben kinevezte.

Kinevezés. A belügyminiszter a pincedi anyakönyvi kerületbe Czoczek Emil segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

Elbocsájtások a honvédség kötelékéből. A honvédelmi miniszter rendeletével Révész Mór, Török József és Berkovits Rezső szabadkai 6. honvédegyezredbeli tartalékos hadnagyok, továbbá Jokics Milán tart. segédorvos saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsájtattak.

Uj vasut a megyében. A kereskedelemügyi miniszter Fábrián mérnök és dr. Kovács Jenő ügyvéd budapesti lakosoknak a magyar királyi államvasutak Bajnok állomásából kiágazólag Pacsér, Omoravica és Bajsa községek határain át az engedélyezés alatt álló zombor—óbecsei h. é. vasut Cservenka állomásáig, továbbá Veprovác, Filipova községek határain át a baja—zombor—ujvidéki h. é. vasut Hódság állomásáig vezetendő rendes, esetleg keskeny nyomtávu gőzmozdonyu, esetleg motoros üzemi helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Kereskedelmi és iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara január hó 30-án tartotta meg havi teljes ülését, melyről a következőket közöljük: Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése után jelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter Perjessy Lászlónak a kamara titkárává való megválasztását tudomásul vette. Indítványozza, hogy az új titkárt küldöttségileg hívják meg az ülésen való megjelenésre. A nyomban megjelent titkár ezután nagy tetszéssel fogadott székfoglaló beszédet tartott, melynek során rövid vonásokban vázolta a jövő működésének irányelveit és kérte a kamara támogatását. A teljes ülés ezután tudomásul vette a Szabó Gyula másodtitkár által előterjesztett elnöki és titkári jelentéseket, több hetivásár engedélyezése iránti folyamodás elintézéséről, az iparsó árának újabb meghatározásáról, a Svájccal kötött kereskedelmi szerződésünk változásairól, több állami segély folyósításáról, a kamara 1906. évi költségvetésének jóváhagyásáról, több fölterjesztés elintézéséről stb. A tárgysorozat rendes pontjai során véleményt szolgáltatott a kamara a katonai lábbeli szállítások kiosztása tárgyában tervezett újításról, a vaskereskedők üzletkörének meghatározásáról, Cservenka község országos vásár, Bacsóváros község hetivásár engedélyezése iránti folyamodásáról, a paprika postaküldeményeknek csomagolása tárgyában tervezett intézkedésről, az óbecse—aracsi kompátjáró engedélyezéséről stb. Az újabb szervezett Országos Közlekedési Tanácsban, valamint az Országos Ipartanácsban a kamara képviseletében való részvételre Perjessy László titkár választott meg. Tárgyalta még a kamara a brassói kamarának a hustrágaság ügyében és a besztercebányainak a kivándorlás ügyében tett fölterjesztését. Mindkettő tudomásul vétetett. Ezután több ipari és kereskedelmi szaktanfolyam költségeire segélyt szavazott meg a kamara és végül tudomásul vette a teljes ülés az elnökségnek a kamara újjáalakulását előkészítő intézkedéseit.

Gyógyszertármegnyitás. Kocsis Kálmán bulkeszi-i gyógyszerész ujonnan adományozott gyógyszerészre folyó évi január 27-én Pavlovits Simon dr. kir. tanácsos, megyei tisztifőorvos által megvizsgáltatott. Az új gyógyszerész berendezése felett legnagyobb elismerését fejezte ki és a forgalomnak átadta.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Fratricsevi József kishegyési lakost gyengeelméjűség miatt gondnokság alá helyezte.

A szabad lyceum előadása.

Vasárnap, 1906. február hó 4-én délután 4 órakor a városháza dísztermében Megyesi Ferenc főgimnáziumi tanár tart előadást. Az előadás tárgya: A műépítészetéről vetített képekkel. Az előadás ingyenes és mindenkinek szól. Jegyek nem adatnak ki.

Iparosok közgyűlése.

Folyó évi január hó 28-án tartotta meg a zombori ipartestület rendes közgyűlését, amelyen iparosaink szép számban vettek részt. Az egybegyűlt tagok a választmány azon javaslatát, hogy az iparoskörrel és iparos dalárdával egybeolvad, részletes és beható vita után nagy szótöbbséggel elfogadta. Mint értesülünk, az ipartestület eddigi helyiségét elhagyja és a város központjában fog házat venni, esetleg bérelni.

Könyvviteltani kurzus.

Novákovits Izidor kereskedelmi iskolai tanár által a kereskedelmi iskolában a könyvviteltől tartandó népszerű kurzus f. hó 5-én, hétfőn este 8 órakor veszi kezdetét. A kurzuson való részvétel díjtalan. Minden érdeklődő külön előjegyzés nélkül megjelenhet.

Szerb beszeda.

Szent Száva napján, január hó 27-én tartotta meg a zombori szerb tanítóképezde beszédját a Vadászkiért szálló összes emeleti helyiségeiben, amelyeket ez alkalommal a közönség zsúfolásig megtöltött. A tanítóképezde elismert jó énekkarának énekében már számtalanszor volt alkalmunk gyönyörködni, de a mai sikere a legfinomabb izlést is kielégíthette. A hangverseny után tánc volt, amely kiválóan kivirradt tartott.

Nagylelkű adomány.

Lelbach Péter cservenkai nagybirtokos a községi előjáróság útján 200 szegény között 1000 koronát osztott ki.

Dalestély.

Folyó hó 3-án tartja meg az ujonnan alakított izraelita dalárda első dalestélyét a nyilvánosság előtt. A dalárdistáknak és az ügybuzgó vezetőségnek sikerült erre az alkalomra Csavojác János hegedűművész, zenetanár és a zombori zeneműkedvelőket megnyernie, akik fáradságot nem kímélve, a legnagyobb buzgalommal töreksenek, hogy erre az alkalomra a Hunyady nyitányt betanulják. A dalestély iránt általános az érdeklődés.

Eljegyzés.

Spiller Rezső Kuláról eljegyezte Bizony Berta kisasszonyt Hercegszöllősen.

Schláger Henrik, zombori iparos eljegyezte Hahn Regina kisasszonyt Vinkovecén.

Kivándorlás.

Cservenkán az Amerikába való kivándorlási kedv óriási és ijesztő mérveket ölt. E hét folyamán 61 személy kért utlevelet s minden valószínűség szerint már legközelebb el is indulnak. A kivándorlók között van néhány 5-6 tagból álló család is.

Alapszabályok jóváhagyása.

A belügyminiszter a mélykúti iparoskör, a tatabázi függetlenségi kör, a bezdáni függetlenségi kör, a topolyai kath. földmives ifjusági egyesület, az adai függetlenségi kör és a mélykúti temetkezési egyesület módosított alapszabályait jóváhagyta.

Fényes táncestély.

Bulkeszi község intelligenciája dr. Czibur Károly védnökké alá f. évi január 27-én egy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült táncestélyt rendezett. A táncestély tiszta jövedelme a községi kisedővoda és szegény gyermekek felruházására fog fordítani. Fogadja a jelen volt nagyérdemű közönség ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

Névmagyarosítás.

Kiskoru Reim Izidor és Mátyás katymári lakosok családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel Rejtő-re változtatták.

Felgyújtotta a templomot.

A szántovai gör. kel. hitközség feljelentést tett a bajai bíróságnál Szabovlyev Péter ellen gondatlanságból okozott tűzvész okozása miatt. Szabovlyev tüzet rakott a gör. kel. templomnál s a kipattanít szikrától a templom tornyának a lépcsőzete tüzet fogott és tisztára leégett. Szerencsére idejekorán észrevették a bajt, mert különben az egész templom a tűz martalékává esett volna. Így csak a torony lépcsőzete pusztult el.

Takarékpénztárak az embermentés szolgálatában.

A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület meleghangu levelet intézett a pénztárakhoz, melyekben fölhipta őket, hogy mivel az első népszanatórium építési tőkéje hiányzik, a tartalék-alapnak jótékony célú hányadából ajánljanak föl valamelyes összeget erre az embermentő célra. Helybeli intézeteink a kérelmet, azt hisszük, erejük szerint igyekezni fognak kedvezően elintézni. A magunk részéről csak azt ajánljuk szíves figyelmükbe, hogy a most épülő szanatórium népszanatórium lesz, a szegénysorsu tüdőbetegek ingyenes fölvetelére. Isten áldása lesz azon az adományon, melyet pénztárjaink juttatnak az embermentő célra.

Betegség elől a halálba.

Piavcsik János 70 éves kelebiai lakosának udvarán levő kutba ugrott s ott lelte halálát. A szerencsétlen ember hulláját a mentők emelték ki a mély kútból s a bajai temető hullaházába szállították. Az elaggott embert gyógyíthatatlan betegsége indította a kétségbeesett lépésre.

Baromfitenyésztő munkások kiképzése.

A gödöllői baromfitenyésztő munkásnőket képzőiskola vezetőse pályázatot hirdet az 1906. évi kurzusra. A tanfolyam egy évig tart. Folyamodni február hó 15-ig lehet. Az iskola célja nagyobb baromfitenyésztő-telepek részére alkalmas munkásnők nevelése, a baromfitenyésztési szaktudás népszerűsítése.

Lopás.

Két szövetséges közös portyázásra indult. Ifj. Patus János adai és Pariszek Antal kereszturi (torontáli) lakosok voltak a vállalkozó szellemű emberek. Kirándultak Moholra és Péterrévère, ahol néhány százra menő ludat és baromfit haragsoltak össze. A baromfit és ludakat Adán értékesítették. A moholi rendőrség kinyomozta a tetteseket. A lopott jószág egy része megkerült.

A rab inkognitója.

A szegedi rendőrség körülbelül egy esztendővel ezelőtt letartóztatott egy szélhámost, aki ellen többen tettek följelentést. A letartóztatott ember kezdetben nem akarta megmondani, hogy kicsoda, majd hosszas faggatásra azt mondta, hogy Miklós Jenő a neve s erdélyi származású péksegéd. Csakhamar kiderült azonban, hogy a rab nem mondott igazat, de az igazi nevével nem sikerült megállapítani. Néhány napja, hogy az állítólagos Miklós Jenő betegét jelentett, mire kórházba szállították. Ott véletlenül egy szobába került egy szerb lakatossegéddel, aki régi haragosát ismerte föl benne. Amikor a lakatossegéd megtudta, hogy az állítólagos Miklós Jenő már esztendő óta hamis néven rejtőzik a szegedi rendőrség fogházában, jelentést tett a gondnoknak, hogy a rab valódi neve Kelecs Antal adai illetőségű. A leleplezett szélhámos belátta, hogy további tagadása mit sem használ s megvallotta bűneit. Elmondotta, hogy apjától, aki jómódu gazda, nagyobb összeget lopott s azután megszökött Adáról. Azóta álnéven szélhámoskodik az országban. Igazi nevét azért nem akarta megmondani, mert nem akart szegényt hozni családjára. A leleplezett szélhámost a szegedi rendőrség Zentára küldte és átadta az ottani járásbírósnak.

Kifosztott pénzeslevél.

A zentai városi házipénztár január hó 30-án 2801 korona 34 fillért tartalmazó pénzeslevelet adott föl a Magyar Jelzálog Hitelbank címére. A Hitelbank másnap telefonon értesítette a polgármestert, hogy a pénzeslevélben, amikor Budapestnél fölbonították, mindössze 1 korona 34 fillér és újságpapíros volt, ellenben a 2800 korona hiányzott belőle. A zentai városi pénztáros azt mondja, hogy a pénz becsomagolásánál két pénztári tiszt, egy városi őrmester, egy rendőr és egy udvaros volt jelen. Föltűnő, hogy a zentai postahivatal megállapítása szerint a pénzeslevél sulya 57 gram volt, míg a Hitelbank jelentése szerint két darab ezresbankónak és nyolc darab százkoronás bankjegynek a sulya az 1 korona 34 fillérrel együtt 72 gram lett volna. A pénzeslevelet a rendőr és az udvaros vitték a postára és néhány pere múlva a vevény-nyel együtt visszajöttek. A vizsgálat megindult.

Száznegyven centiméteres szakáll.

Az észéki rendőrség hétfőn egy csavargót állított elő, aki az ottani vendéglőkben koldult s mutogatta óriási szakállát. Ennek a szakállnak a hossza száznegyven centiméter. A koldus közel másfél méteres szakállát, mint valami női hajdíszt hordta, fonatokban, amelyeket tükkel erősít meg álla alatt. Az óriási szakáll birtokosa Martin Lipót s foglalkozására nézve újvidéki munkás. Dolgozni azonban nem akar s ezért inkább ezt a könnyebb keresetmódot választotta.

A „Vasárnapi Ujság“

január 28-iki száma, mely 31 képpel jelent meg, két jeles festőművésziünk, Telepy Károly és Magyar-Mannheimer Gusztáv festményeiből közül szép és érdekes képeket, pályájuk ismertetésével gyűjteményes kiállításai alkalmából. A szépirodalmat Czobel Minka és Mezey Sándor költeményei, Bársony István elbeszélése, Porzó (Ágai Adolf) tárcacikke a magyar táncról s a „Regénytár“ melléklet közleményei: Molnár Ferenc eredeti regénye s Rosztand költői drámája Telekes Béla fordításában (mindkettő képekkel) képviselik. Mozart-ról, halála százötvenedik évfordulóján, emlékezés és két kép szól. Egy cikk s képek mutatják be most szervezett adriai tartalék-hajórajunkat. Tárcacikk a hétről, Dóczy Lajos Goethefordításainak ismertetése (mutatványokkal), Czárán Gyulának, a Bihar-hegység nemrég elhunyt érdemes kutatójának arcképe, nekrológja s két általa fölfedezett barlangnak a képe, két divatkép, egy mozgalmas kép a „Leányka“ operett népszínházi előadásáról, két kép a jégvágásról és jégördősről, a munkások nyugdíjgyűlési házában képe a lap többi közleményei s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Hungária-fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben) mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll. Urak részére mindennap délig, kedden csak délelőtt 9 óráig, kedden és szombaton délután; — hölgyek részére hétfő, szerda és péntek délután, valamint kedden d. e. 10 órától délig; diákok részére kedden délután. Gőzfürdőjegy 1 kor., kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér, diákjegy 40 fillér, mely utóbbi csakis kedden délután vehető igénybe. Telefon a fürdőben.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tárcazy István és Temesváry József gyógyszerészeiknél. 20—13

Különlélek.

Moltke szülőháza. A nagy német hadvezérnek, Moltkénak szülőházát Parchimban felsőbb leányiskolává alakították át. Így történt, hogy mikor egy fiutól megkérdezte tanítója:

— Hol született Moltke?

A fiu így válaszolt:

— A parchimi felsőbb leányiskolában.

A régi cárok házassága. Mikor valamelyik orosz uralkodó régebben házasodni akart, teljhatalmu megbízottakat küldött mindenfelé a vidékre, hogy a gazdag vagy szegény, a nemes vagy nem nemes fiatal lányokat szemügyre vegyék és közülök a legügyesebbeket és legszebbeket kiválasszák. Egy ilyen szemle után Vassili Ivanovics cár elé 1500

fiatal leányt hoztak Moszkvába a cári palotába. Rettenetes Iván kétezer leány közül választotta ki második feleségét. Ezeket a leányokat egy nagy házban szállásolták el. Egy-egy szobában tizenkét ág volt tizenkét leány számára és minden szobában trónus a cár részére, aki elé sorra jártak és letérdeltek a fiatal leányok. Iván előbb háromszáz hajadont választott ki, azután ezekből kétszázat, majd százat s ezekből csak tizenkettőt, végül a tizenkettőtől a választás egy műveletlen cserkeszleányra esett. Az nem volt ritkaság, hogy a legszegényebb eredetű leányok lettek cári feleségek. „Nincs olyan fejedelemszövegünk, aki sokat érne, mondták Romanov Mihály feleségéről a kamarásai, azelőtt sárka csizmát viselt, mint a parasztnők, most az Isten nagyra nevelte!” Alexis cár második feleségül egy bojárnak a leányát vette el irgalomból, míg első felesége egy szolgának a leánya volt. A császári jegyest újra megkeresztelték és új nevet adtak neki; aztán koronával ékesítették a fejét és a cár anyjának, rokonainak vagy a nemes asszonyoknak, a bojár nőknek a gondjaira bízták. Az egykoru emlékiratok elbeszélnek, minő szenvedéseket álltak ki ezek a trón magasságába kerülő fiatal leányok. Állandóan ki voltak téve a mellőzött vetélytársnők vad féltékenységének és a cári rokonok kiméltelen üldözésének. Majdnem valamennyien méreg által haltak meg. Nem hiába mondta Kokorev bojár, hogy inkább öljék vízbe a szép leányokat, minthogy a cár elé vigyék szépségversenyre. Ha az a leány, akit a cár feleségül választott, szerencsétlenségére nem szült gyermeket, zárdába kellett vonulnia és ott töltenie egész életét, míg a cár ilyenkor újra megházasodott. A régi orosz népdalokban visszhangoznak ezeknek a zárdába száműzött cárnéknak megható és szomorú panaszai. Egy ilyen balladának a tárgya: „Minden szomorú nálunk Moszkvában. Szomoruan zug a nagy harang. A cár haragszik a cárnéra. Elűzi a szeméi elől, vége van a szegénynek!” Vajjon jobb sorsuk van-e a mostani cárnéknak? (P. N.)

Siró állatok. Sokan megfigyelték már, hogy az állat könyezik. Kérődző állatok könyeznek a leghamarabb. Minden vadász tudja, hogy az őz, mielőtt kimulik, könyezni szokott. Azt is tapasztalták már, hogy a medve is könyezik, mikor utolsó perceit éli. A zsiráf könyez szemmel néz a vadászra, aki megsebesítette. Egy angol utazó beszéli egy antilopról, amelyet üzöbe vett: a szája tajtékzott, az izzadság, amely ellepte egész testét, szürke bőrének kékes színt adott. Könyek törték elő fekte szeméből és látszott rajta, hogy érzi utolsó órájának közelségét. A kutya könnyen sir, ugyiszintén némely majom is. Az elefántnak hamar előtörnek a könnyei; akkor sir, ha megsebesítik vagy ha látja, hogy üldözői elől nem tud menekülni. A delfin is sir halála órájában.

A lefőzött egyetemi tanár. Egy időben Edinburgnak a legrokonszenvesebb és közkedvelt alakja volt az öreg Blackis egyetemi tanár. Nem volt senki az egész városban, aki nem ismerte volna a tudós öreg urat, ha másról nem is, legalább hosszu, lobogó fehér hajáról. Egy ízben az utcán sétált, amikor elébe állt egy piszkos, maszatos-képű cipőtisztító fiú s meg akarta kefélni sáros cipőjét.

— Hagyd el, fiam! Inkább mosakodj meg szépen ott a mosókutnál s akkor megkapod a pénzedet cipőtisztítás nélkül is.

A fiú elmegy s szépen megmosakodva, tisztán odaáll az öreg Blackis elé, aki zsebébe nyúl s ígéretéhez képest pénzt akar adni a fiúnak. Ez azonban visszautasító mozdulatot tett és így szólt a tanárnak:

— Csak tartsa meg és inkább nyirassa le rajta a haját.

A föld magvának melege. A föld legbelső részének, hogy ne mondjuk a magvának minéműségéről még nagyon keveset tudunk; nagyjából csak sokféle sejtésre vagyunk utalva. Még abban sem tudtak meggyezni a tudósok, hogy tömörnek, tűzfolyónak vagy éppen gázeműnek képzeljék-e el. E fontos kérdés eldöntésére nagyfontosságú az a körülmény, hogy milyen fokban növekszik a föld hőmérséke lefelé. Az erre megadható válasz furólyukak, bányák és alagutakban eszközölt mérésen alapszik. A Szinplon alagút építésénél tett megfigyelések újabb anyagot nyújtottak, mely az eddiginél jóval becsebb. A Szinplon-alagút építésénél meg-ejtett mérések szerint 2135 méter mélységben a csucs alatt 543 fok Celziust észleltek. Ha most feltesszük, hogy a 0 fok a hegy csúsa alatti 10 méter mélységben van, akkor a föld hőmérséke minden 39 méter után 1 fokkal növekszik. Ezek a megállapítások meglehetősen egyeznek azzal az átlagos eredménnyel, amelyet a furólyukaknál, bányáknál és alagutaknál eszközölt méréseknél tapasztaltak.

A fővárosi sajtó Vértesi Károly legújabb könyvéről.

A „Magyar Szemle” 1905. évi október 1. száma: (Spanyolország és Portugália.) Nagy vaskos kötet fekszik előttem, amelynek címe: „Spanyolország és Portugália.” A lisszaboni nemzetközi sajtókongresszus. Utleírás. Hetvenkét tárcacikkben. Írta Vértesi Károly. Százöt képpel. Budapest, 1905. Szilágyi Béla könyvkereskedése. Ára 10 korona. Az utirajzok megírásában hírnévre szert tett Vértesi Károly jelen munkájával az utirajzokban rekordot ért el. Jelen munkája 590 lapra, illetve 38 ivre terjed és hetvenkét tárcacikket foglal magában. Valóban nagy munka s talán azt mondhatom, ilyen bő utleírást még sem nem olvastam, sem nem láttam. Nevezetes dolog az, dacára annak, hogy az egyes fejezetek önálló egésznek képeznek s mégis egy egészet is alkotnak. Vértesi Károly neve e lap hasábjain nem ismeretlen. Nem egy utleírás jelent meg tőle, amelyeket mindig nagy gondal, jó izléssel és magyarsággal szerkeszt. Fő érdeme utleírásainak az, hogy azokat bátran olvashatja mindenki; nem törekszik arra, hogy érkesiklandoztatott epizódok által cikkeket keréskelt tegye. Korunkban, amikor az izlés annyira romlott, hogy csak pikáns irodalmi rongyok után kapkod, szinte merészség, ilyen tiszta és becsületes munkával a sajtó piacán megjelenni, mert ebből anyagi haszon nincs. Sajnos, de úgy van! Örömmel üdvözlöm és fogadom Vértesi ezen művét, annál is inkább, mert mint az Országos Pázmány-Egylet választmányi tagja, nem kimélve költséget és fáradságot, nem hatásvadászatért dolgozik, hanem azért, hogy a szívet, lelket, nemesítse és szórakoztatva oktassa. Jelen munkáját Veszprémi Városy Clementine urhölgynek ajánlta. Ezen munkájából e lap hasábjain megjelent „A baszk földön” című tárcacikke, amely kellemesen, szórakoztatva megismertet a baszk földdel. Ami a munka kiállítását illeti, csak dicsérettel szólhatok s ami fő, betűi tiszták és sajtóhiba mentes, ami kétségtelenül a szerző lelkiismeretes-ségére vall. Százöt képpel teszi élénké a munkát, amely képek tiszták és a szövegben alkalomszerűen elhelyezve igen jó hatást gyakorolnak az olvasóra. Minden egyes cikket megelőz annak kivonatszerű tartalomjegyzéke, úgy hogy az olvasó ennek olvasása után már képet alkothat és így nagyobb figyelemmel olvashatja a fejezeteket. Vértesi ezen munkája méltán nevezhető Spanyolország és Portugália lexikonjának, mert benne minden előfordul, ami Spanyolország és Portugáliát illeti. Van benne földrajz, esillagászat, vallás, chemia, mulatság, tánc, bölcselet, építkezés, régiség, ismeretterjesztés, matematika, geológia, nyelvészet, állattan, történelem, itélet, egy szóval minden és ez teszi munkáját érdekessé. Spanyolország specialitását, a bikaviadalokat meglepő élénkséggel

és közvetlenséggel írja le. Nem hiába volt szemtanuja! Ami nyelvezetét illeti, tömör és világos, uralkodik tolla fölött. Kellemesen ír, szórakoztatva oktat. Munkája végén a könyvben előforduló idegen szavak szótárát adja. Vértesitől eddig tizenhárom kötet utleírás jelent meg és aki e munkákat figyelemmel olvassa, minden egyes újabb műnél a tökéletlenséget látja, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a szerző nemcsak tapasztalattal ír, hanem tanulmánnyal és gondalal is. Mint tudva van, hogy a tanulóifjúság számára az olvasmányok jegyzékbe vannak véve, nagyon kívánatos volna, ha Vértesi műveit ezen jegyzékbe fölvénnék és minden középiskola az ifjúsági könyvtárak részére meg is szerezné.

Az „Alkotmány” 1905. október 14-iki száma: (Spanyolország—Portugália.) Ilyen cím alatt írt meg 608 oldalon Vértesi Károly egy utleírást a lisszaboni sajtókongresszusra tett útja alkalmából. Az ember Olasz- és Spanyolországba már szinte fél elmenni, mert úgy érzi, hogy jobban ismeri azoknak minden kis zugát, mint a saját zsebet — éppen a rengeteg utleírás következtében; évenként jelenik meg tucat számra ilyesmi és nagyon érdekesnek kell lennie, ami ez óriási készletről is kiválik. Ilyen könyv ez is; amellett, hogy alapos tudás és tanulmányozás után van megírva, a hangja mégis könnyű és élvezhető, a százöt kép pedig kellemesen élénkíti az óriási kiterjedésű betűmezőket. Az érdemes szerzőnek ez különben nem az első műve; 1878-tól napjainkig tizenhárom vaskos kötete látott napvilágot, leginkább utirajzok. A könyv ára tíz korona.

A „Szalon Ujság” 1905. november 15-iki száma: (Spanyolország és Portugália. A lisszaboni sajtókongresszus.) Utleírás hetvenkét tárcacikkben. Százöt képpel. Írta Vértesi Károly. Budapest, 1906. Ára 10 korona. Gyönyörűen kiállított hatalmas, vaskos kötetben írta meg Vértesi Károly legutóbbi, Spanyolországban és Portugáliában tett utjának élményeit. Vértesi igen szerencsés az utleírásban. Nagy darab földet bejárt már — folyton utazik — és impresszióit szépen és érdekesen tudja visszaadni. És megvan az a kiválósága is, hogy jobban lát más utazóknál. Ez kvalifikálja pompás utleírásai kiadására. Mostani műve is igen vonzó, meleg hangon van előadva és a kötet alkalmas utleíró irodalmunk gazdagítására.

„Az Ujság” november 23-iki száma: (Spanyolország—Portugália.) Írta Vértesi Károly. E hatszázoldalas, százöt képpel ékesített kötet szerzője meglehetősen parlagon heverő utirajzirodalmunk legszorgalmasabb művelői közé tartozik. Beutazta egész Európát és arról, amit látott és tapasztalt, megfigyelésekben bővelkedő, plasztikus és színes képeket nyújtó utleírásokban számolt be a magyar közönségnek. Vértesi Károly 1898-ban járt Spanyolországban és Portugáliában a lisszaboni nemzetközi sajtókongresszus alkalmából. Aránylag rövid idő alatt annyi érdekes, részben új impressziót szedett össze, hogy csoportosításukból kialakul az olvasó előtt a pirenei félsziget a maga teljességében, lakóival együtt érdekesen és életeleven. A szerző könyvedén tud elbeszélni és személyes élményeinek folyamatos előadásába ügyesen szövi bele a tanulságos földrajzi és statisztikai adatokat. A vaskos kötet, melynek ára 10 korona, a szerzőnél Zomborban és minden könyvkereskedésben kapható.

HIRDETÉSEK.

!! KENDERMAG !!

VALÓDI BÁCASKAI UTOLSÓ : :
TERMESŰ KISEBB MENNYISÉGBEN

KAPHATÓ

BÁRÁNY LIPÓT és FIA CÉGNÉL,
3-1 ZOMBORBAN.

49. szám

1906.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1905. évi V. 1382 számú végzése következtében dr. Rajcsits László ügyvéd által képviselt Vukovits Antal javára Gyuricsin Iván és neje zombori lakosok ellen 1000 kor. és járulékaik erejéig 1905. évi november hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, disznók és borok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1905. évi V. 1382/3. sz. végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi október hó 5-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 97 korona 90 fillérben bírólal már megállapított költségek erejéig Zomborban adások lakásán leendő eszközlésére 1906-ik évi február hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1906. évi január hó 27. én.

Styrum Mor,
kir. bir. végrehajtó.

Mely független zombori urinő, özvegy vagy leány volna hajlandó a legszigorubb titoktartás mellett szórakozás céljából egy középkori igazi uriemberrel érdeknélküli komoly ismeretséget kötni? Az írjon „Bohém“ jelíge alatt Zombor postrestante. Szigorú díszkréció biztosítatik. 3-2

Hirdetmény.

Az Első palonai segélyszövetkezet
1906. évi február hó 20-án reggeli 9 órakor Palonán
saját helyiségében

XI. évi rendes közgyűlést

tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóságnak az 1905. évi számadások és mérleg előterjesztése.
2. A közgyűlés határozata a nyereség felosztása, valamint az osztalék megállapítása, nemkülönb az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.
3. A közgyűlés vezetésére elnök, két jegyzőkönyvhitelesítő és egy jegyző választása.
4. Az igazgató, aligazgató és 8 igazgatósági tagnak választása.
5. Három tagu számvizsgáló bizottság választása.
6. Tagok felvétele iránti határozat.
7. Netaláni indítványok.

Az igazgatóság.

Eladó komlódugvány.

A GRÓF ZICHY JÁNOS-féle lángi uradalom 47 kat. holdján e tavason kitermelendő erőteljes, Saazból és Auschából évek óta sikerrel honosított komlódugvány eladó.

Ezer drb 16 korona.

Hazai és külföldi szakemberek által finomnak elismert fajta, termését a sörgyárosok szívesen veszik, kiállításokon kitüntetésekert nyert.

A fehérmegeyi sikról az Alföldre plantálva jól honosul s termése bővebb lesz.

Megkeresések HALMI NÁNDOR uradalmi intézőhöz, Csósz, u. p. Soponya (Fehérmege) intézendők. 12-1

7. szám.

II. 1906.

KIHIRDETÉS.

A bácsgyulafalvai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Szarvák János, ki családi állapotára nézve nőtlén és akinek vallása róm. kath., állása (foglalkozása) kisbirtokos, lakóhelye Plevje (Bosznia) Bácsgyulafalva, születési helye Szaján, ideje 1881. évi október hó 17-ik napja s aki Szarvák Ignác és Szarvák Ignácé szül. Balog Julianna bácsgyulafalvai lakosok törvényes fia.

2. Kiss Julianna, ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Bácsgyulafalva, születési helye Bácsgyulafalva, ideje 1887. évi március hó 4-ik napja s aki Kiss Péter és Kiss Péterné szül. Mészáros Erzsébet bácsgyulafalvai lakosok leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi elüljárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Helyben és a „Bácska“ című lapban.

Kelt Bácsgyulafalván, 1906. január 27-ik napján.

Toth János,

anyakönyvvezető-helyettes.

Szőlővessző!

A világhírű DELAWARE adja a legjobb!

Oltani, permetezni nem kell!
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellentáll!!!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk
bárcinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres

Delaware vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takács

szőlőteleptulajdonosok.

*-16

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy megye.

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos esillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILAGÍTÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50-38

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Tűzifa eladás.

A bezdáni Kozora-erdőben eladunk tűzifa hasáb és prigit, tuskót, hulladékfát és forgácsot olcsó árak mellett.

Rosenstok és Deutsch.

KIADÓ LAKÁS.

Apatini-ut 37. számú sarokház 5 szoba és mellékhelyiségeivel folyó évi május hó 1-től kiadó.

BŐVEBBET SCHLACHTER JÓZSEF tulajdonosnál.

Meghívó

a szenttamási első takarékpénztár részvénytársaság **folyó évi február hó 18-án délután 2 órakor** az intézet helyiségében megtartandó

tizennegyedik rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A jelenlevő részvényesek részvényeinek hitelesítése.
2. A zárszámadások és mérleg be-terjesztése, azoknak tárgyalása.
3. Felügyelőbizottság jelentése, a nyeremény felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
5. Két felügyelőbizottsági tagnak megválasztása.
6. Esetleges indítványok.
7. Három tag megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Szenttamás, 1906. január hó 30-án.

A szenttamási első takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

23. szám

II. 1906.

Kihirdetés.

Az őrzállási anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Szeitz Péter, ki családi állapotára nézve nőtlen és akinek vallása róm. kath., lakóhelye őrzállás, Bjelina (Bosznia), születési helye őrzállás, ideje 1881. évi május 30-ik napja s aki Szeitz Lőrinc és neje néhai Banderker Erzsébet őrzállási lakosok törvényes fia.

2. Bayer Teréz, ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása római katolikus, lakóhelye őrzállás, születési helye őrzállás, ideje 1886. évi szeptember hó 10-ik napja s aki Bayer István és neje szül. Rendi Franciska őrzállási lakosok törvényes leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kihirdetési helyi községi eljárársága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: őrzálláson és a „Bácska” című lapban. Kelt őrzálláson, 1906. január 29-ik napján.

Antunics József,
anyakönyvvezető-helyettes.

AGRARIA

KÉRJEN

MINDEN

GAZDA

AGRARIA-tól

ÁRJEGYZÉKET

gőzcseplőkészletekről,
benzinmotorokról
és vetőgépekről.

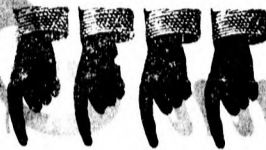
Az árjegyzéket díjtalanul küldjük.

Levél cím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. 52-6

AGRARIA

Egy teljesen jókarban levő
FEDELÉS HINTÓ
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatatalban.

Acetylen világításhoz:

Legjobb minőségű római darabos calciumcarbíd 26.— K.

Legjobb minőségű római szemcsés carbíd 30.— K.

Árak 100 kg. tiszta súlyért, tehát esomagolási súly beszámítása nélkül, ingyenes esomagolással, azonnali készfizetés vagy utánvétel ellenében, pénztári engedmény és minden levonás nélkül.

Szállítunk legkötőbb rendszerű acetylenkészülékeket és teljes acetylen-világítási berendezéseket is legjobban.

Allandó nagy raktár Budapesten. Gyors kiszolgálás.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

52-11

BUDAPEST, V., Váci-körut 26/a.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Ajánljuk igen szép egyenes és vastag hasított **tölgyfa-szőlőkaróinkat** 5 és 6 láb hosszban minden mennyiségben és a legolcsóbb árak mellett.

Ugyszintén **sürgönyoszlopainkat** 7 és 8 méter hosszúságban komlótermelés és más célokra.

Ernst János és Róth

10-8

Isanagykereskedő Ujvidéken.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

osinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.